

До

Г-н Петър Кънев
Председател на Комисията по икономическа политика и туризъм
Народно събрание
пл. "Княз Александър I" №1
1169 гр.София

Копие

Г-н Валентин Николов
Председател на Комисията по енергетика
Народно събрание
пл. "Княз Александър I" №1
1169 гр.София

Относно: Проект на Закон за индустриалните паркове № 002-01-36

Уважаеми г-н Кънев,

Във връзка с публикувания на 13.08.2020 г. на интернет страницата на Народното събрание проект на Закон за индустриалните паркове (ЗИП) № 002-01-36, с преходни и заключителни разпоредби на който се предлагат изменения и допълнения на Закона за енергетиката (ЗЕ), представяме на Вашето внимание становище от дружествата от групата на ЧЕЗ в България.

Възразяваме срещу предлаганите изменения и допълнения на Закона за енергетиката, предвидени с проекта на ЗИП и аргументите ни за това са следните:

Предлаганите изменения и допълнения в ЗЕ са съществени, тъй като се създава нов субект на регулиране и участник на пазара на електрическа енергия. Този субект и неговия правен статут засягат съществуващи права и задължения, както на други лицензианти по ЗЕ – електроразпределителните дружества, така и съществуващи крайни клиенти на електрическа енергия. Предложените изменения са частични, непоследователни и оставят множество отворени въпроси.

В пакета съпътстващи документи към проекта на ЗИП, подготвен от вносителя Министерски съвет липсват, както мотиви относно необходимостта от предвидените изменения и допълнения на ЗЕ, така и оценка на въздействието от въвеждането на промените върху на пазара на електрическа енергия. Могат да бъдат посочени следните примери: в оценката за въздействието настоящите лицензианти за дейността разпределение на електрическа енергия изобщо не са идентифицирани като „заинтересовани страни“ и не е изследвано въздействието върху техния статут и дейност, а предвиденото определение за „затворена разпределителна мрежа“ (ЗРМ) значително надхвърля целите на проекта на ЗИП и създава предпоставки за спорове между крайни клиенти и мрежови оператори.

В тази връзка категорично възразяваме срещу избрания подход Законът за енергетиката да се изменя с преходни и заключителни разпоредби на друг закон. Предлагаме чл. 36 от ЗИП, както и § 4 и 7 от Преходните и заключителни разпоредби от проекта на ЗИП да отпаднат.

С приемането на ЗИП се цели реализация на конкретна политика, която отговаря на новите тенденции на развитие на индустрията и създаване на нормативна база, която да осигури изграждането на индустриални паркове, отговарящи на очакванията на бизнеса за създаването на благоприятна и конкурентна среда за инвестиране в България. Същевременно обаче със същия законопроект е регламентирана възможност **служебно да се изключва територия и да се изземва бизнес от вече действащи инвеститори в България** – в лицето на дружествата, опериращи електроразпределителните мрежи в страната. Това е регламентирано в § 7, т. 5 относно чл. 51а (нов) от ЗЕ, който предвижда при издаване на всяка лицензия за Оператор на Затворена разпределителна мрежа (ОЗРМ), територията на ИП да бъде изключвана чрез изменение на лицензията на съответния Оператор на електроразпределителна мрежа (ОРМ). С предложените разпоредби се създава безпрецедентна правна несигурност за съществуващите ОРМ, тъй като издаване на лицензии за ОЗРМ, респективно, изключване на територия, се предвижда за всеки един ИП, неограничено във времето и като процент от територията. Отделно от това, в § 4, ал. 1 от ПЗР на проекта на ЗИП се предвижда възможност на вече съществуващи индустриални зони, технологични паркове и други образувания, в които се извършват дейности, предвидени с този закон, да може се привежда в съответствие със закона чрез вписване в Регистъра на индустриалните паркове. Последното означава, че крайни клиенти на разпределителната мрежа в такива зони и паркове, при вписване на последните в Регистъра на ИП, следва да прекратят отношенията си настоящия ОРМ и да „преминат“ при ОЗРМ. Същевременно оставя неизяснен въпроса относно собствеността на вече изградените и експлоатирани мрежи и съоръжения.

Предлаганите с проекта на ЗИП изменения в ЗЕ не кореспондират с целта на новия закон, нито улесняват нейното постигане, обратното, не оптимизират и не освобождават, а натоварват бизнеса с нетипични дейности. Разпределението на електрическа енергия е именно „нетипична дейност“ за едно производствено предприятие. Дейността „разпределение на електрическа енергия“ налага изграждане и поддържане на инфраструктура и извършване на обществено-обслужващи дейности, което вместо да даде възможност за съсредоточаване на целия капацитет в основната производствена дейност, ще създаде допълнителни, изключително специфични и високо отговорни за обществото задължения, за което субектът, изграждащ индустриалния парк, няма капацитет и което отнема финансови и персонални ресурси от неговата основна дейност.

Операторите на електроразпределителна мрежа имат натрупан опит и техническо обезпечение за участие в единното управление на електроенергийната система. Въпреки предвиденото лицензиране на операторите на затворени разпределителни мрежи, те няма да имат капацитет и техническа обезпеченост, включително ИТ системи и обучен персонал, за изпълнение на строго специфични дейности, като диспечирание и комуникация с оператора на пазара (ЕСО ЕАД), администриране на процесите по регистрацията на свободния пазар.

Наред с това, предлаганите изменения на ЗЕ не дават гаранции за защита срещу субекти, които създават затворени разпределителни мрежи не за развитие на бизнес, а като основна форма за печалба, ползвана за заобикаляне на основни законови изисквания, на които се подчиняват съществуващите лицензирани оператори. Тук отново реферираме и към § 4 от ПЗР на проекта на ЗИП.

Бихме искали да обърнем Вашето внимание върху факта, че в проекта на ЗИП не са уредени по никакъв начин последиците за оператора и за ползвателите на затворената разпределителна мрежа при „заличаване“ на индустриалния парк – чл. 22 от проекта на ЗИП. Намираме тази уредба за крайно недостатъчна, тъй като не са уредени важни и съществени последици от заличаването на ИП, като – издадената лицензия за оператор на ЗРМ отнема ли се, кой субект поема задължението да поддържа и експлоатира изградената инфраструктура, и не на последно място – кой субект ще обслужва съществуващите потребители на ел. енергия, газ и други комунални услуги. Предвид предложения режим за изключване на територията на ИП от лицензионната територия на Оператора на електроразпределителната мрежа, при заличаване на ИП, респективно, прекратяване на издадената лицензия за ОЗРМ, лицензията на ОРМ ще бъде ли служебно изменена с добавяне на територията на заличения ИП и ще има ли той задължение да закупува изградени мрежи и съоръжения.

Следва да се отчете също така, че ЗЕ изисква лицензиантите за дейността „разпределение на електрическа енергия“ да са собственици на електроразпределителната мрежа. Според предлагания проект на ЗИП собственикът на индустриалния парк и операторът на затворена разпределителна мрежа са различни правни субекти, което означава, че операторът на ЗРМ ще извършва лицензионна дейност, без да притежава вещни права върху съоръженията или тези вещни права не са ясно дефинирани. В тази връзка считаме, че в чл. 13 и чл. 21, ал. 2, т. 7 от проект на ЗИП следва да се допълни като изрично се разпише изискване за запазване и вписване на съществуващите сервитутни права на експлоатационните дружества. Съответно, аналогично следва да се предвиди, че в Регистъра на индустриалните паркове за всеки парк се вписват данни и за вече съществуващата инфраструктура.

Възприемането от законодателя на принципа за териториална определеност, който се нарушава с предлаганите промени, е обусловено от изисквания за безопасност от една страна и за системна свързаност на мрежите, от друга. Регламентирането на ЗРМ следва да не нарушава принципа за целостта на лицензионната територия. ЗРМ са разположени в обект, намиращ се на лицензионната територия на съответното електроразпределително дружество, който обект е присъединен към тази електроразпределителна мрежа. В този смисъл, изключително важни, но неуредени от предлагания законопроект, са отношенията между оператор на електропреносна мрежа/оператор на електроразпределителна мрежа и оператор на ЗРМ. От гледна точка на безопасното функциониране и опазване на целостта на електроенергийната система операторът на ЗРМ следва да получава ясно дефинирани делегирани права и задължения за управление от оператора на електроразпределителната мрежа.

Предлаганите изменения не отчитат наличието на „заварени“ клиенти, които вече са присъединени към електроразпределителната мрежа на съответното електроразпределително дружество.

Тези клиенти имат сключени договори за достъп и пренос на електрическа енергия през съответната електроразпределителна мрежа или ползват мрежата при Общи условия на договорите, одобрени от КЕВР. Те имат изградени отношения с електроразпределителното дружество, ползват енергия, която се отчита от електромери, собственост на електроразпределителното дружество. Действащото законодателство в енергетиката не предвижда механизъм как тези клиенти ще сменят принадлежността си към мрежата, която понастоящем ползват. Следва да се отбележи, че условията и редът за смяна на доставчик на електрическа енергия са предмет на детайлна нормативна уредба, създадена постепенно и последователно. За смяна на оператор на разпределителна мрежа липсва такава уредба и същата не може да бъде създадена ad hoc, а и такава необходимост не съществува, доколкото

разпределение на електрическа енергия е дейност, която се осъществява при условията на естествен монопол и държавата вече е очертала границите и условията му.

Особено чувствителна е темата за ползване на електроразпределителната мрежа от битови клиенти с електрическа енергия. Тази дейност, с оглед нейната обществена значимост е определена като „всеобщо предлагана услуга“. При разпределението на електрическа енергия в затворени електроразпределителни мрежи изрично е изключен този характер на дейността с предлаганото изменение в чл. 88а, ал. 3 от ЗЕ, освен “при несистемно ползване от малък брой битови клиенти“. Това ще засегне правата и интересите на битовите клиенти. С предлаганите изменения липсват критерии – темпорални и количествени - за ползване на затворените разпределителни мрежи от битови клиенти. В допълнение, липсва дефиниция на понятията „несистемно“ и „малък брой“. Подобно отношение към битови клиенти единствено с оглед териториалната им принадлежност ще създаде изключителна неравнопоставеност и незащитеност.

На следващо място, предлаганото изключение в чл. 88а, ал. 3 от ЗЕ противоречи на чл. 44, ал. 3 от ЗЕ, според който на лицата, на които е издадена лицензия за разпределение на електрическа енергия, не може да се издаде лицензия за друга дейност в енергетиката, включително снабдяване или търговия с електрическа енергия. Същата неяснота съществува и в чл. 36 от проекта на ЗИП, съгласно който „при отсъствие на партньор, който предоставя комунални услуги, операторът (на ИП) може да изпълнява функциите на ОЗРМ“. Считаме, че следва да се уточнят видовете дейности, подлежащи на лицензиране, които Операторът или Собственикът на ИП могат да извършват, още повече че това ще бъде изключение от заложените в ЗЕ принцип на разделяне на дейността по разпределение на електрическа енергия от дейностите по производство и търговия с ел.енергия.

Основно изискване на Европейските директиви и регламенти в областта на сектор енергетика е да се гарантира пълна и действителна независимост на операторите на разпределителни системи, което с предлаганите изменения не може да се осигури за операторите на ЗРМ.

Наред с това, предлаганите изменения в Закона за енергетиката нарушават принципа на равнопоставеност на клиентите и правото им на свободен избор на доставчик на електрическа енергия.

В обобщение, предлаганите изменения, с които се цели регламентация в националното ни законодателство на ЗРМ, не са съобразени с основни принципи, върху които е изградено енергийното законодателство, като равнопоставеност на мрежовите клиенти, защита на обществен интерес, осигуряване на качествено и сигурно хранване, гарантиране на целостта на лицензионна територия и спазване на нормативно определените права и задължения.

Възможен подход за въвеждане във вътрешното ни законодателство на затворените разпределителни мрежи, е посредством договорни отношения между лицензирания оператор на електроразпределителна мрежа и оператора на ЗРМ. С договор операторът на електроразпределителната мрежа ще възлага на оператора на ЗРМ да изпълнява част от функциите му за териториално определена система. По този начин на оператора на ЗРМ ще се прехвърлят само част от лицензионните задължения на мрежови оператор, основно свързани с поддръжката на мрежата вътре в системата, като операторът на електроразпределителната мрежа ще бъде собственик на средствата за измерване и съответно ще носи отговорност за обработката и обмена на измервателни данни за целите на пазара. Прилагането на този договорен способ ще гарантира, че операторите на електроразпределителни мрежи ще изпълняват за цялата си

лицензионна територия и по отношение на всичките си ползватели нормативно наложените им изисквания за инвестиции в развитие и поддръжка на съответната мрежа и постигане на определени показатели за качество на предоставяните от тях услуги.

Подобен договорен механизъм на възлагане на определени дейности от страна на мрежовия оператор гарантира единство на електроразпределителната мрежа, осигуряване на качествено и сигурно захранване и е превенция срещу обособяване на монополни позиции на собствениците на такива обекти, на териториите на които потребителите са третирани неравноправно спрямо останалите мрежови клиенти.

Конкретни предложения и/или бележки по отделни разпоредби от проекта на ЗИП прилагаме към настоящото становище.

Надяваме се направените от нас предложения и коментари да бъдат разгледани и обсъдени в рамките на процедурата по обсъждане и гласуване на Законопроекта.

Приложение: *съгласно текста.*

**ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ИЗМЕНЕНИЯ И ДОПЪЛНЕНИЯ ПО КОНКРЕТНИ ТЕКСТОВЕ ОТ ПРОЕКТА
НА ЗИП**

1. **В чл. 4, ал. 3, т. 2 от проект на ЗИП** липсват дефиниции за "интензивно базирани на знания" и "високотехнологични интензивно базирани на знания услуги", а това е важно, тъй като от това зависи колко ще е площта на територията на индустриалния парк (ИП). Когато ИП е класифициран като "високотехнологични интензивно базирани на знания услуги" той може да е с площ от 10 декара, което е сравнително малка площ.
2. Предвидено е, че ИП се състои само от имоти с предназначение за производствени дейности без жилищни нужди (което е описано и в чл. 38 от ДИРЕКТИВА (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 година относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за изменение на Директива 2012/27/ЕС), но в **Преходни и заключителни разпоредби в предложението за изменения и допълнения към ЗЕ се предлага създаването на чл. 88а, в който член е посочено изключение в което е дадена възможност операторът на затворена електроразпределителна мрежа да извършва разпределение на електрическа енергия за снабдяване на битови клиенти.**
3. **В чл. 7, ал. 3 от проекта на ЗИП** не е разписано с ясни разпоредби, какво се случва с техническата инфраструктура, която е изградена преди вписването на ИП в Регистъра на индустриалните паркове (вече изградена техническа инфраструктура) и как се уреждат взаимоотношенията между собственика на техническата инфраструктура и собственика на ИП.
4. **В чл. 10 от проект на ЗИП** е дадена възможност на инвеститора да сключва договор за производствена дейност не със собственика на ИП, а с оператора на парка, което смятаме, че ще внесе допълнително объркване относно вещни и договорни права между субектите в ИП.
5. **В чл. 11 от проект на ЗИП** са описани хипотези кой предоставя услуги по доставка на електрическа енергия, но не е дефинирано, кой ще бъде администратор на процедурата при смяна на доставчик на електрическа енергия. Остава неясно дали инвеститорите и потребителите в ИП могат самостоятелно да избират доставчик на ел. енергия или целият парк ще бъде при един доставчик.
6. **В чл. 13 от проекта на ЗИП** е уредено, че при създаването на индустриален парк собственикът на парка следва да притежава правото на собственост върху имотите на територията на парка, но не е уредено, какво се случва със съществуващите сервитутни права.
7. **В чл. 14, ал. 1 от проекта на ЗИП** е въведено е ограничението, че собственикът на имот на територията на индустриален парк може да продава или да отдава под наем имота на потребител или да учредява в негова полза ограничени вещни права върху имота. Това означава ли, че сделки с имоти могат да се извършват само с потребители в ИП, но не и с външни лица, ако е така то това е ограничение на правото на разпореждане с частна собственост.
8. **В чл. 16, ал. 1 от проект на ЗИП** е описано, че затворените мрежи на техническата инфраструктура са собственост на собственика на индустриалния парк, но не е уредено в ЗИП какво се случва при заличаване на ИП с мрежите на техническата инфраструктура.
9. **В чл. 16 ал. 2, т. 1 от проект на ЗИП** е дадена възможност затворена мрежа на техническата инфраструктура да може да бъде продадена само на държавата или съответната община, което е ограничение при упражняване на правото на собственост .
10. **В чл. 21, ал. 2, т. 7 от проект на ЗИП** е записано, че в Регистъра на индустриалните паркове за всеки парк се вписват данни за изградената на територията на индустриалния парк техническа инфраструктура, включително относно въвеждането ѝ в експлоатация, но не е описано, дали се вписва съществуващата инфраструктура.

11. **В чл. 22 от проект на ЗИП** е уредено, кога се заличава ИП от Регистъра на индустриалните паркове, но не е разписано детайлно, процедурата по уреждане вещни права върху инфраструктура, имоти и т.н., както и процедурата по уреждане на договорните взаимоотношенията с потребителите на ИП.
12. **В чл. 25 от проект на ЗИП** е посочено какво съдържа Концепцията за ИП, където трябва да бъдат описани възможностите за присъединяване на парка към електропреносна и газопреносна мрежа, съответно към електроразпределителна мрежа и газоразпределителна мрежа, към водоснабдителна и канализационна мрежа, към топлопреносна мрежа, към електронна съобщителна мрежа и към други елементи или съоръжения на техническата инфраструктура. Според нас това становище по-скоро трябва да предхожда концепцията.
13. **В чл. 25, т. 11 от проект на ЗИП**, в концепцията за ИП е описано, че трябва да се въведат изисквания към потребителите, но отново не е указано, какво се случва със съществуващите потребители. Например със съществуващи клиенти на групата на ЧЕЗ в България.
14. **В чл. 28, ал. 4 от проект на ЗИП** е казано, че „Собственикът може да не възложи всички дейности по експлоатация на оператора. В този случай част от дейностите може да се извършват директно от собственика.“ Тук се получава объркване кой ще притежава отделните лицензи, например за оператор на електроразпределителна мрежа - собственика или оператора.
15. **В чл. 35, ал. 1, т. 3 от проект на ЗИП** е написано, че дейностите по експлоатация на индустриалния парк, извършвани от оператора, включват оказване на съдействие на потребителите в индустриалния парк във връзка с административното обслужване на дейността им от страна на държавни и общински институции. Но не е описано в детайли, което оставя отворени проблеми, например: оператора оказва ли съдействие на потребителите при смяна на доставчик на ел. енергия.
16. **В чл. 35, ал. 1, т. 3 от проект на ЗИП** е написано, че дейностите по експлоатация на индустриалния парк може да включват и строителство на елементи на затворените мрежи на техническата инфраструктура и дейности по изграждане на строежи за развитие на индустриалния парк, но никъде не е посочено ще се прилага ли Закона за обществените поръчки (ЗОП), когато се налага, като в Преходните и заключителните разпоредби на ЗИП не са дадени необходими указания за изменения в ЗОП.
17. **В чл. 36, ал. 1 от проект на ЗИП** отново се внася объркване, кой ще е титуляр на лицензиите, тъй като се размиват уредбите между собственик и оператор на ИП. Дава се възможност и оператора да има вещни права върху елементи на техническата инфраструктура.
18. **В чл. 38 от проект на ЗИП** е записано, че ИП може да се развива относно извършваните на неговата територия производствени, спомагателни и общественообслужващи дейности чрез разширяване на територията на парка. Това е предпоставка да се отнема още от лицензионната територия на съответното разпределително дружество, без да е посочен максимален размер на съответното разширение. Няма указани граници на разширението на ИП, като по този начин може да се тълкува, че няма ограничения, което дава възможност да е огромно увеличението на териториите на Индустриалните паркове.
19. **В Глава четвърта следва да се създаде раздел III относно закриване и заличаване от регистъра на ИП.** В него следва да се уредят последиците от заличаването на ИП, като – издадената лицензия за оператор на ЗРМ отнема ли се, кой субект поема задължението да поддържа и експлоатира изградената инфраструктура, и не на последно място – кой субект ще обслужва съществуващите потребители на ел. енергия, газ и други комунални услуги. Предвид предложения режим за изключване на територията на ИП от лицензионната територия на Оператора на електроразпределителната мрежа, при заличаване на ИП, респективно, прекратяване на издадената лицензия за ОЗРМ, лицензията на ОРМ ще бъде ли служебно

изменена с добавяне на територията на заличения ИП и ще има ли той задължение да изкупува изградени мрежи и съоръжения.

20. **В § 1 от Допълнителни разпоредби на проект на ЗИП** е казано че, производствена дейност е и дейността по производство на електрическа енергия, т.е. в ИП може да има и производител на ел. енергия. Никъде обаче не е посочено какво се случва, ако производителят от ИП внася смущения и връща ел. енергия и кой ще плаща за това.
21. **В Преходните и заключителни разпоредби (ПЗР) на проект на ЗИП в § 4, ал. 1** е написано, че дейността на създадените към датата на влизане в сила на закона индустриални зони, технологични паркове и други образувания, в които се извършват дейности, предвидени с този закон, може да се приведе в съответствие със закона чрез вписване в Регистъра на индустриалните паркове. Това е предпоставка за масово вписване на съществуващи индустриални зони, което ще отнеме голяма част от лицензионните територии на разпределителните дружества.
22. **§ 7, т. 1 от ПЗР на проект на ЗИП** относно допълнение на чл. 30 с нови ал. 7-12 от ЗЕ
- Считаме, че не е уточнено какви разходи покриват цените. Също така не е посочено какво се случва след като се приложат цените от съответния оператор на затворена електроразпределителна/газоразпределителна мрежа. При повторно прилагане подлежат ли на утвърждаване от КЕВР.
 - Уредбата относно цените не е ясна, тъй като не е разписано за кого ще важи новата цена – за поискалия смяната на цената или за всички потребители в ИП, за какъв период ще се прилага новата цена и какво се случва след изтичане на срока на новите цени. Важен е момента, че това ще доведе до неравнопоставеност на потребителите и на самите лицензианти, което противоречи на основни принципи на Закона за енергетиката.
23. **§ 7, т. 5 от ПЗР на проект на ЗИП** относно създаването на нов чл. 51а
Предвиденият механизъм за изключване на територии от лицензионните територии на съществуващите ОРМ уврежда интересите им, вкл. от гледна точка на сключените приватизационни договори.
24. **В § 7, т. 5 от ПЗР на проект на ЗИП** – необходимо е да се развие уредбата относно какви са процедурите относно лицензиите за доставчик от последна инстанция и съответно как се отразява това върху правото на клиента да си избира доставчик на ел. енергия.
25. **В § 7, т. 7 от ПЗР на проект на ЗИП** относно създаването на чл. 88а – Считаме, че статутът на ОЗРС не е уреден в достатъчна степен на законово ниво, което създава предпоставки това да се прави посредством подзаконова нормативна уредба. С оглед на равнопоставено третиране на лицензиантите, особено когато става дума за една и съща дейност намираме за задължително статутът на ОЗРС да бъде изцяло уреден на ниво Закон за енергетиката, вкл. относно регламентиране отношенията между ОРМ и ОЗРС. Отбелязваме, че е пропуснат много важен и съществен въпрос относно задълженията на ОЗРС по отношение на технологичните разходи при преноса.
- С предложения текст на чл.88а, ал. 2 остават неясни въпросите относно покупката на ел. енергия от ОЗРС, участието му в балансираща група, изготвянето и подаването на ценови заявления пред КЕВР, заплащането на лицензионни такси, подаването на регулярни отчетни данни към КЕВР и МЕ, отчитане и проверка на средствата за търговско измерване, участието в обменна на данни с участниците на пазара на ел. енергия и др.
- В създадените нови разпоредби в Закона за енергетиката е дадена възможност операторът на затворена електроразпределителна мрежа да извършва разпределение на електрическа енергия за снабдяване на битови клиенти при несистемно ползване на мрежата от малък брой битови клиенти, които работят по трудово или друго правоотношение за ползвател на затворената електроразпределителна мрежа и се намират на територията на индустриалния парк. **Няма точни дефиниции какво е „несистемно“ и „малък брой“.**